



Nytårshilsen fra ornit.dk

2020 var et år med interessante arbejdsopgaver for mit lille firma, i felten og ved skrivebordet, omhandlende især fugle og guldsmede i ind- og udland. Som så mange andre blev jeg ramt af Covid 19-pandemien, da min årlige forårstur til Trøndelag i Norge blev aflyst, men i forhold til pandemiens effekter på mange andre erhverv og virksomheder må man sige, at jeg foreløbig er sluppet godt igennem.

I 2020 har jeg arbejdet med bl.a. disse opgaver:

Aflæsning af halsringe og andre typer registrering af **Kortnæbbet Gås** i Nordjylland forår og efterår, og i Närke i Sverige i oktober, for **Aarhus Universitet**. I år blev det til væsentligt færre aflæsninger end de foregående år, fordi der nu er gået mere end to år uden fangst, hvor nye fugle forsynes med halsringe. Når gamle fugle med halsringe dør, bliver der således en lavere mærkningsandel i flokkene. Der blev gjort en indsats i foråret for at fange gæs i Nordjylland, desværre uden resultat. Til gengæld har anvendelsen af GPS-halsringe givet megen ny viden, og har bl.a. bevirket at vi finder fuglene på steder, hvor der aldrig tidligere har været rapporteret Kortnæbbet Gås. Den ny udvikling med en østlig trækvej via Sverige og Finland er yderligere tiltaget i år, og under efterårets ophold i Närke, Mellemsverige, talte jeg 3710 Kortnæbbede på én dag, hvilket måske ikke lyder af så mange i danske ører, men det var ny Sveriges-rekord.



Kortnæbbede Gæs lander i majsmark, Hanherred

Ungeproduktionen på ynglepladserne har i år været usædvanlig høj, så andelen af ungfugle i flokkene af Kortnæbbet Gås var i efteråret meget højere end jeg nogensinde har set før. Dermed er bestanden også vokset til formentlig det største niveau nogensinde; tallene fra november-tællingen er dog endnu ikke færdig-bearbejdede. Udover halsrings-aflæsning har jeg kortlagt hvilke afgrøder og naturtyper gæssene udnytter, opgjort ungfugleandel i flokkene om efteråret, samt haft en rolle i de to årlige internationale tællinger af arten i maj og november. Arbejdet bidrager til den internationale forvaltningsplan for Kortnæbbet Gås. Databasen med aflæsninger af halsmærkede Kortnæbbede Gæs er vokset til over 400.000 records (online på geese.org), hvor jeg også har en rolle som administrator og formidler, når der bliver indmeldt aflæsninger. Et "delprodukt" af arbejdet med Kortnæbbet Gås er [årlige rapporter](#) om status for Svalbard-bestanden i netværket European Goose Management Platform (en del af AEWA, den internationale aftale om forvaltning af vandfugle).

Sidste års kortlægning af **guldsmedefaunaen i Nationalpark Thy** med støtte fra 15. Juni Fonden og Nationalpark Thy blev i år afrapporteret i [denne rapport](#). Sammenlignet med den undersøgelse jeg foretog i Vejlerne 2017-18 var denne undersøgelse endnu grundigere, især i den forstand at der var udvalgt nogle faste lokaliteter, som alle blev besøgt ti gange i løbet af sæsonen. Det har givet en mulighed for præcist at beskrive forløbet af flyvetiden for de enkelte arter, og har sikret, at også arterne med kort flyvetid er blevet registreret. Jeg tror ikke, der tidligere har været udført en tilsvarende omfattende undersøgelse af en "lokalfauna" af guldsmede og vandnymfer i Danmark. Udover den online digitale version blev rapporten også trykt som bog af [BFN's Forlag](#) – den kan bestilles for 125 kr. plus forsendelse på forlagets hjemmeside. Jeg fik i år også publiceret en populær guldsmedeartikel i BFN's medlemsblad Naturnyt (nr. 1/2020), dækkende hele Thy med en sammenkrivning af de vigtigste resultater fra Vejlerundersøgelsen og undersøgelsen i nationalparken. Jeg havde i år ikke et egentligt guldsmede-projekt at arbejde på, men var i sommerens løb ofte i felten – mest i lokalområdet i det nordlige Thy – og havde mange fine oplevelser med guldsmede, som samtidig bidrager til det igangværende [Atlasprojekt Danmarks Guldsmede II](#). Jeg er i år blevet en del af ledelsen af atlasprojektet. En opsummering af sommerens guldsmede-iagttagelser i hele landet kan læses i [dette nyhedsbrev fra Naturbasen](#), som jeg har været medforfatter på. Jeg skriver også ofte historier om guldsmede og vandnymfer på min blog – som der linkes til nederst på næste side.

Guldsmede og vandnymfer i Nationalpark Thy 2019

Af Jørgen Peter Kjeldsen / ornit.dk



Hvidbrystet Præstekrave, Fanø





Strandskade med unge, Mandø

En anden opgave er kortlægning af **ynglefugle i Vadehavet** (Rømø og Fanø) for **Amphi Consult**, årlige tællinger jeg har bidraget til i en årrække, af nogle af Danmarks mest sårbare eng- og kystfugle som Stor Kobbersnepe, Engryle, Hvidbrystet Præstekrave og Dværgterne. Årets resultater præsenteres i [dette notat fra DCE \(Aarhus Universitet\)](#). I år arbejdede jeg desuden med et særligt projekt iværksat af Esbjerg Kommune vedrørende ynglesucces hos Brushøne, Stor Kobbersnepe og Rødben på Mandø, hvor samtlige landarealer på øen blev gennemgået fem gange i løbet af ynglesæsonen og de ungevarslede vadefugle kortlagt ([rapport om undersøgelsen kan læses her](#)).

Optælling af **vandfugle i reservatnetværket** i de smukke sydsjællandske fjorde og nor for **Aarhus Universitet** (NOVANA-tællinger) er ligeledes en tilbagevendende opgave, som jeg er meget glad for.

Skrivebordsarbejdet har blandt andet bestået af layout af forskellige publikationer, eksempelvis (for trettende år i træk!) årbogen **Nordjyllands Fugle**. Denne opgave inkluderer et samarbejde med kunstner **Jens Frimer Andersen**, som alle årene har leveret forside-akvarellen.

Jeg ønsker alle samarbejdspartnere et **godt nytår**, med tak for opgaverne i de forløbne år, og ser frem til nye spændende projekter sammen med jer til næste år.

Nordjyllands Fugle 2019



Jeg giver gerne tilbud på mange slags opgaver indenfor naturovervågning og it. Jeg er mobil og kan arbejde over hele Danmark – og også i udlandet. Jeg løser alle opgaver med grundighed, hvad enten det drejer sig om ren dataindsamling eller indtastning og håndtering af databaser (inkl. GIS), udarbejdelse af rapporter og artikler, layout osv. Produktet kan således både være rå data i regneark eller database, en rapport klar til layout eller en færdiglayoutet pdf-fil – alt efter kundens ønsker og behov. Jeg kan også bestilles til fotoopgaver, og alle mine fotos fra arkivet er til salg til rimelige priser.

De bedste hilsner

Jørgen Peter Kjeldsen

Jørgen Peter Kjeldsen

Firma ornit.dk – ornitologi og it
www.ornit.dk – firmahjemmeside
www.ornitfoto.dk – fotogalleri
www.vejlerornitten.dk – blog med naturoplevelser

Højstrupvej 9
DK-7741 Frøstrup

Telf.: (+45) 4159 6539
E-mail: jpk@ornit.dk

